

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568
โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์
กิจกรรม ส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลตามอัตลักษณ์

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ: ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
 ประเด็น การเกษตร
 เป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : ประเด็น (O3) การเกษตร
 เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) ประเด็นการเกษตรสร้างมูลค่า
 แผนย่อยของแผนแม่บทฯ 3.1 เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) O30101 สินค้าเกษตรอัตลักษณ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- 1.3 แผนการปฏิรูปประเทศ : ด้านเศรษฐกิจ

นิยามของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์

สินค้าเกษตรอัตลักษณ์ หมายถึง สินค้าที่มาจากแหล่งผลิตที่มีความสัมพันธ์กับแหล่งภูมิศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยสภาพภูมิอากาศและสภาพภูมิประเทศเฉพาะเจาะจง ทำให้สินค้าชนิดนั้นเจริญเติบโตได้โดยมีความแตกต่างจากแหล่งผลิตอื่น มีคุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะ ที่เรียกว่า ความเป็นอัตลักษณ์ อีกทั้งยังมีเรื่องราวแหล่งกำเนิด (story) ที่สะท้อนการพัฒนาการเกษตร เศรษฐกิจและสังคมที่มีอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น ส่งผลให้เป็นสินค้าคุณภาพจากแหล่งผลิตที่สามารถยกระดับเข้าสู่การขึ้นทะเบียนให้เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications : GI) ซึ่งเครื่องหมาย GI เปรียบเสมือนแบรนด์ของท้องถิ่นที่บ่งบอกถึงคุณภาพแหล่งที่มาของสินค้าชนิดนั้น

2. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมุ่งเน้นการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม และวิถีชีวิตท้องถิ่น สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ยกระดับรายได้ให้กับเกษตรกรและชุมชน เพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มมูลค่า ขยายช่องทางการตลาด สร้างโอกาสทางธุรกิจใหม่ กระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างยั่งยืน คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ รักษาสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมความเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประเด็นที่ 11 “การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและยั่งยืน” โดยเฉพาะประเด็นยุทธศาสตร์ 11.2 “ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากและยั่งยืน” มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก สร้างรายได้ กระจายความมั่งคั่ง พัฒนาชุมชน และรักษาสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีศักยภาพโดยเฉพาะเกลือทะเลเป็นสินค้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดดเด่น มีความน่าสนใจ อีกทั้งมีโอกาสเติบโตในตลาดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และโอกาสในการพัฒนาเพิ่มมูลค่า และกระจายรายได้ให้กับเกษตรกรและชุมชน

สำหรับประเทศไทยมีพื้นที่การผลิตเกลือทะเล จำนวน 7 จังหวัด มีเนื้อรวมประมาณ 47,210 ไร่ ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี 15,365 ไร่ สมุทรสาคร 24,343 ไร่ สมุทรสงคราม 5,774.17 ไร่ ชลบุรี 656 ไร่ จันทบุรี 226 ไร่ ปัตตานี 433.13 ไร่ และฉะเชิงเทรา 413 ไร่ โดยมีแหล่งผลิตเกลือทะเลสำคัญ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีผลผลิตมากกว่าร้อยละ 60 จังหวัดสมุทรสาคร มีผลผลิตประมาณร้อยละ 30 และจังหวัดสมุทรสงคราม ร้อยละ 10 โดยแต่ละปี จะมีผลผลิตเกลือทะเลประมาณ 700,000 ตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 2,000 ล้านบาท (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2566) การผลิตเกลือในปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงเป็นการผลิตเกลือตาม

กรรมวิธีแบบดั้งเดิม (นาดิน) ที่สืบทอดกันมายาวนานจากรุ่นสู่รุ่น และขั้นตอนการผลิตนั้นยังคงมีการใช้ปัจจัยการผลิตประเภทแรงงานในชุมชน หรือพื้นที่อำเภอใกล้เคียง ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นการสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง และอาจส่งผลดีต่อความเป็นอยู่ที่ดีของเกษตรกรชาวนาเกลือ อย่างไรก็ตามจากร่องรอยทางประวัติศาสตร์ ความเชื่อ วัฒนธรรมทางการเกษตร และเศรษฐกิจที่กล่าวมาข้างต้นได้หล่อหลอมกลายเป็นทุนทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่า และระบบเศรษฐกิจฐานรากที่สร้างขึ้นมาอาชีพให้แก่ชาวนาเกลือสามารถดำรงชีพอยู่ได้ด้วยตนเองมาช้านาน

การมุ่งเน้นพัฒนาและส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีอัตลักษณ์พื้นถิ่นโดยเฉพาะเกลือทะเล โดยผสมผสานระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์และสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชนท้องถิ่น และสอดคล้องกับร่างแผนยุทธศาสตร์ชาติฉบับที่ 13 ตามหมวดหมู่ที่ 1 คือ ประเทศไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตร และการแปรรูปมูลค่าสูง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ว่าด้วยแผนแม่บทประเด็นเกษตรที่มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ก่อให้เกิดมูลค่ากับสินค้าเกษตร อีกทั้งยังสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในเป้าหมายที่ 2 คือ ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน ดังนั้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กรมส่งเสริมการเกษตร จึงมุ่งเน้นการดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลตามอัตลักษณ์ ผ่านการดำเนินการพัฒนาการผลิตเกลือทะเลให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน GAP ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์อัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยดำเนินการผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การอบรมเกษตรกร การสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่ม และการส่งเสริมการตลาด นอกจากนี้ ยังมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการพัฒนาเกลือทะเลไทย พ.ศ. 2566 – 2570 ให้เกลือทะเลไทยเป็นมรดกทางการเกษตรโลก (GIAHS) เพื่อเพิ่มคุณค่าและความยั่งยืนของอาชีพทำนาเกลือ ความคาดหวังจากการดำเนินงานคือการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ทำนาเกลือ การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ และการอนุรักษ์วิถีชีวิตและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ทำนาเกลืออย่างยั่งยืน

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้านเกลือทะเลให้มีมูลค่าเพิ่ม พัฒนาช่องทางการตลาด สร้างโอกาสทางธุรกิจใหม่ และยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกรและชุมชน
- 3.2 เพื่อสร้างอาชีพและรายได้จากสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นแก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร
- 3.3 เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เกลือทะเล) สืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรมอนุรักษ์วิถีชีวิต และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ทำนาเกลืออย่างยั่งยืน

4. เป้าหมายการดำเนินโครงการ

เกษตรกรทำนาเกลือทะเล ในพื้นที่แหล่งผลิตเกลือทะเล 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ชลบุรี จันทบุรี ปัตตานี และฉะเชิงเทรา

5. พื้นที่ดำเนินการ

ในพื้นที่แหล่งผลิตเกลือทะเล 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ชลบุรี จันทบุรี ปัตตานี และฉะเชิงเทรา

6. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

6.1 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้านเกลือทะเล

6.1.1 ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้ได้มาตรฐาน เป้าหมายเป็นเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเล จำนวน 70 คน ดังนี้

จังหวัด	เป้าหมายเกษตรกร รวมทั้งสิ้น (ราย/แปลง)
1) เพชรบุรี	15
2) สมุทรสาคร	17
3) สมุทรสงคราม	12
4) ฉะเชิงเทรา	6
5) จันทบุรี	5
6) ชลบุรี	5
7) ปัตตานี	10

ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ กรมส่งเสริมการเกษตร

วิธีการดำเนินงาน มีดังนี้

1) สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกันจัดเวทีส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้ได้มาตรฐาน เนื้อหาประกอบด้วย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและฝึกปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการทางเกษตรที่ดี GAP สำหรับการทำนาเกลือทะเล การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตเกลือทะเลตามนวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิตเกลือทะเล การถอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาการผลิตเกลือที่เป็นอัตลักษณ์ ผสมกับการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีและมีการฝึกปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการทางเกษตรที่ดี GAP สำหรับการทำนาเกลือทะเลได้ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการทำให้สินค้ามีคุณภาพดี มีความยั่งยืน และเน้นที่อัตลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อให้สามารถเข้าถึงตลาดได้มีประสิทธิภาพ จำนวน 1 ครั้ง

2) การดำเนินการเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดประชุม จัดเวที หรือการจัดกิจกรรมเพื่อให้มีการถ่ายทอดความรู้ การฝึกปฏิบัติ การระดมสมองเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ด้านเกลือทะเล และเกิดการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี GAP สำหรับการทำนาเกลือทะเล โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ 1 อย่างน้อยร้อยละ 50 ของเป้าหมายเกษตรกรที่ได้รับ และเสร็จสิ้นภายในไตรมาสที่ 2

6.1.2 ติดตามตรวจประเมินและสนับสนุน การพัฒนากระบวนการผลิตเข้าสู่มาตรฐาน

วิธีการดำเนินงาน มีดังนี้

สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกันเตรียมความพร้อมและ การพัฒนาเกษตรกรให้ได้รับความรู้และมีการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ โดยการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี โดยให้สำนักงานเกษตรอำเภอให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นแก่เกษตรกร โดยดำเนินการ ดังนี้

- 1) ติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นแก่เกษตรกรในการทำนาเกลือทะเล ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 9055-2562 และ มกษ. 8402-2562
- 2) รับคำร้องขอรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับนาเกลือทะเล และตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบคำร้องของเกษตรกรที่สนใจ
- 3) จัดทำแผนติดตามให้คำปรึกษาแนะนำเกษตรกรและดำเนินการตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และจัดทำเอกสารสนับสนุนตามระบบการจัดการคุณภาพและมาตรฐาน GAP ให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (กรณีที่เกษตรกรมีความพร้อมในการดำเนินการ)
- 4) ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน GAP ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 9055-2562 ตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจรับรอง

ทั้งนี้ ให้รายงานผลการดำเนินงานตามระบบ e - project ทันทีที่ดำเนินการอบรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยรายงานทั้งผลปริมาณงาน - การใช้เงิน ภายในไตรมาสที่ 3 และสรุปผลการดำเนินงานผ่านคณะทำงาน Core Team ในแต่ละเขตที่รับผิดชอบ

6.2 กิจกรรมส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ด้านเกลือทะเล

6.2.1 ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นสินค้าเกษตรด้านเกลือทะเล

กรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการการจัดงานอนุรักษ์และรักษาอัตลักษณ์เกลือทะเลสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 1 ครั้ง (พิธีทำขวัญเกลือ) เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้แก่เกษตรกรชาวนาเกลือ และรักษาคุณค่าทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมการทำนาเกลือของประเทศ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเส้นทางสายเกลือ จำนวน 1 ครั้ง

6.2.2 ส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้านเกลือทะเลสู่ตลาดยุคใหม่จำนวน 5 สินค้า

วิธีดำเนินการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินร่วมกับเกษตรกรกลุ่มเกษตรกร วิชากิจชุมชนในการจัดแผนการผลิต และแผนการตลาดในสินค้าและผลิตภัณฑ์ด้านเกลือทะเลในการพัฒนาแบรนด์และเรื่องราวของสินค้าที่น่าสนใจ การสร้างเรื่องราวเกี่ยวกับการผลิตเกลือที่มีคุณภาพ ประเพณี วิธีการผลิต หรือการใช้เทคนิคพิเศษที่ทำให้เกลือมีคุณภาพเฉพาะตัว ซึ่งสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า โดยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยใช้บรรจุภัณฑ์ที่สะท้อนคุณภาพ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อดึงดูดกลุ่มลูกค้าที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ และจัดทำรายละเอียดตามแบบฟอร์มขอรับการสนับสนุน (เอกสารแนบ) จังหวัดละไม่น้อยกว่า 2 ผลิตภัณฑ์ (แหล่งผลิตเกลือทะเล 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ชลบุรี และจังหวัดปัตตานี) โดยขอให้มิโลโก้กรมส่งเสริมการเกษตร ชื่อโครงการ เรื่องราวความเป็นมาหรือแบรนด์สินค้า วิธีการบริโภค ประโยชน์ ปรากฏอยู่บนบรรจุภัณฑ์เป็นหลักและสามารถเพิ่มเติมรายละเอียดได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้ส่งข้อมูลและแบบฟอร์มดังกล่าวให้กรมส่งเสริมการเกษตรภายในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2567

6.2.3 การผลิตเนื้อหานำเสนอสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เกลือทะเล) เชื่อมโยงแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์

วิธีดำเนินการ

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากาเกษตร ที่ 2, 3 และ 5 จัดทำเรื่องราว (Storytelling) เกี่ยวกับประวัติและความสำคัญของเกลือทะเล โดยสร้างสื่อวีดิทัศน์ จำนวนแต่ละ 1 เรื่อง เพื่อช่วยสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเกลือทะเลในฐานะสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนส่งเสริมแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในชุมชนเกษตรกร โดยมีเนื้อหาครอบคลุม ประเด็นต่อไปนี้

- 1) ประวัติความเป็นมาและความสำคัญของเกลือทะเลในแต่ละพื้นที่
- 2) กระบวนการผลิตเกลือทะเลแบบดั้งเดิมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3) คุณลักษณะพิเศษและประโยชน์ของเกลือทะเลจากแต่ละแหล่งผลิต
- 4) ความเชื่อมโยงระหว่างการผลิตเกลือทะเลกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 5) แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเกลือทะเลตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์
- 6) ตัวอย่างผลิตภัณฑ์นวัตกรรมจากเกลือทะเล
- 7) ช่องทางการตลาดและการส่งเสริมการขายที่สร้างสรรค์สำหรับผลิตภัณฑ์จากเกลือทะเล
- 8) ผลกระทบทางเศรษฐกิจ และสังคม จากความเชื่อมโยงระหว่างเกลือทะเลกับวิถีชีวิต

และวัฒนธรรมท้องถิ่น

- 9) แนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมการผลิตเกลืออย่างยั่งยืน

โดยการดำเนินการเผยแพร่ ผ่านช่องทางออนไลน์ อาทิ ผ่าน YouTube channel ของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากาเกษตร ผ่านเพจ Facebook และ Instagram ของหน่วยงาน หรือเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานฯ และส่งต่อไปยังกลุ่ม Line Official ของเกษตรกรและผู้สนใจ ทั้งนี้ขอให้ติดตามยอดวิว การแชร์ และความคิดเห็นจากผู้ชม รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลการรับชมเพื่อปรับปรุงเนื้อหาและเพื่อพัฒนาการผลิตสื่อในครั้งต่อไป โดยส่งรายงานผลการดำเนินงานให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ ภายในวันที่ 15 สิงหาคม 2568

6.3 กิจกรรมขับเคลื่อนการบริหารจัดการเกลือทะเลไทย

6.3.1 ประชุมคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทยและคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย

ดำเนินการโดยกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทยดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย และคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย เพื่อกำหนดแนวทาง นโยบาย และมาตรการในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านเกลือทะเลไทยให้มีความเหมาะสมชัดเจน ครอบคลุม และสอดคล้องกับบริบทการดำเนินงานในปัจจุบัน และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6.3.2 ติดตามคาคะเนสถานการณ์เกลือทะเล

ดำเนินการโดยกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากาเกษตรที่ 2, 3 และ 5 และสำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ ดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตั้งแต่การเริ่มต้นดำเนินโครงการของผู้เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งติดตามคาคะเนสถานการณ์ผลผลิตและการตลาดเกลือทะเล สอบทานติดตามการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ทำนาเกลือทะเลผ่านภาพถ่ายดาวเทียม หรือระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ติดตามสภาพอากาศที่ส่งผลต่อผลผลิตเกลือทะเล เช่น ปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ และความชื้น วิเคราะห์ข้อมูลสภาพอากาศเพื่อคาดการณ์ผลผลิตเกลือทะเล ประเมินผลกระทบจากปัจจัยต่างๆ ต่อผลผลิตเกลือทะเลเพื่อนำใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในด้านราคา และปริมาณเกลือทะเล เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทยต่อไป

6.4 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลเป็นมรดกทางการเกษตรโลก (GIAHS)

6.4.1 สัมมนาเชิงปฏิบัติการ GIAHS Workshop for Sea Salt Thailand

ดำเนินการโดยกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย เป้าหมายประกอบด้วยคณะทำงาน การส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลสู่มรดกทางการเกษตรโลกจากสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 2, 3 และ 5 พร้อมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกรผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 65 คน วัตถุประสงค์เพื่อสร้างการรับรู้และความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องของระบบมรดกโลกทางการเกษตรและเพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลการจัดทำรายงานระบบการเกษตรมรดกโลกเพื่อเพิ่มมูลค่าทางการตลาดและการท่องเที่ยวของประเทศไทย ตามหลักเกณฑ์ของ FAO

6.4.2 จัดทำเอกสารวิชาการเรื่องพลวัตการเปลี่ยนแปลงเกลือทะเลสู่มรดกทางการเกษตรโลก

ดำเนินการโดยกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 2, 3 และ 5 และสำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ ดำเนินการจัดทำเอกสารวิชาการสรุปผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนการดำเนินงานเรื่องการส่งเสริมเกลือทะเลเป็นมรดกทางการเกษตรโลก จำนวน 1 เรื่อง

7. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน										
	ปี 2567			ปี 2568							
	ต.ค. 67	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68	เม.ย. 68	พ.ค. 68	มิ.ย. 68	ก.ค. 68	ส.ค. 68
1. ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้านเกลือทะเล											
1.1 ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้ได้มาตรฐาน			↔								
1.2 ติดตามตรวจประเมินและสนับสนุน การพัฒนากระบวนการผลิตเข้าสู่มาตรฐาน			←					→			
2. พัฒนาประสิทธิภาพระบบการผลิตเพื่อการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้านเกลือทะเล (Smart Salt Farm)											
2.1 ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นสินค้าเกษตรด้านเกลือทะเล											
- การจัดงานอนุรักษ์และรักษาอัตลักษณ์เกลือทะเลสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์				↔							
2.2 ส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้านเกลือทะเลสู่ตลาดยุคใหม่					↔						
2.3 การผลิตเนื้อหานำเสนอสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เกลือทะเล) เชื่อมโยงแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์		←						→			

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2567			ปี 2568								
	ต.ค. 67	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68	เม.ย. 68	พ.ค. 68	มิ.ย. 68	ก.ค. 68	ส.ค. 68	ก.ย. 68
3. ขับเคลื่อนการบริหารจัดการเกลือทะเลไทย												
3.1 ประชุมคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย และคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย	←											→
3.2 ติดตามคัดคณสถานการณ์เกลือทะเล			←									→
4. ส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลเป็นมรดกทางการเกษตรโลก (GIAHS)												
4.1 สัมมนาเชิงปฏิบัติการ GIAHS Workshop for Sea Salt Thailand									↔			
4.2 จัดทำเอกสารวิชาการเรื่องพลวัตการเปลี่ยนแปลงเกลือทะเลสู่มรดกทางการเกษตรโลก									↔			

10. ผลผลิต ผลลัพธ์

10.1 ผลผลิต (Output)

เกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเล จำนวน 70 ราย ได้รับการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ด้านเกลือทะเลให้ได้มาตรฐาน

10.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้วางแผนการผลิต และการตลาด เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ (เกลือทะเล)

11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

11.1 เกษตรกรผู้ทำนาเกลือมีความรู้และทักษะในการผลิตเกลือทะเลที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP ส่งผลให้ผลผลิตเกลือทะเลมีคุณภาพสูงขึ้น ได้รับการรับรองมาตรฐาน และมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและเพิ่มช่องทางการตลาด ส่งผลให้เกษตรกรและชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นและคุณภาพชีวิตดีขึ้น

11.2 เกิดการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม และวิถีชีวิตท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเกลือทะเล ผ่านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ทำให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างการผลิตเกลือทะเลกับการท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดรายได้เพิ่มเติมแก่ชุมชนและเกษตรกร รวมถึงเกิดการรับรู้และความเข้าใจในคุณค่าของเกลือทะเลไทยในวงกว้าง

11.3 มีแนวทางและมาตรการในการพัฒนาเกลือทะเลไทยอย่างยั่งยืน เกิดความพร้อมในการผลักดันให้เกลือทะเลไทยเป็นมรดกทางการเกษตรโลก (GIAHS) ซึ่งจะช่วยยกระดับภาพลักษณ์และมูลค่าของเกลือทะเลไทยในระดับสากล รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินสถานการณ์การผลิตและการตลาดเกลือทะเลที่มีประสิทธิภาพ ช่วยในการวางแผนและแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที

12. การประเมินผลโครงการ

ประเด็นการประเมิน	เป้าหมาย	ช่วงเวลาที่ประเมิน
การพัฒนาคุณภาพการผลิตเกลือทะเล	เกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเล จำนวน 70 ราย ได้รับการอบรมการผลิตเกลือทะเลตาม มาตรฐาน GAP	ไตรมาสที่ 2 และ 4

13. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

ชื่อ นางสาวนันทมาส ทองปลี

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกลือทะเลไทย

E-mail: seasaltdoae@gmail.com